

Nova japonska akcija proti Avstraliji

Močan japonski konvoj na poti proti Novi Gvineji

Saigon, 3. marca. V nasprotju z znanim vpitjem ameriških voditeljev, admiralov in generalov je v zapadnem Pacifiku delaven morsk japonske, medtem ko mornariški minister Knox proglasi v senatu, da bo Amerika poskrbela, da Japonska nikoli več ne bo imela mornarice, potem ko jo bo ameriška mornarica uničila. Ameriški admiral Nitz, premaganec iz Pearl Harborja, trdi, da je ameriška mornarica pripravljena zavzeti v naskoku postojanke, s katerih bo mogla potem brez nadaljnega strahovito in uničevalno napasti središče japonske industrije. General Mac Arthur premaganec s Filipinov dela peklenski truš in na vse vetrove proglasa, da pripravljajo Japonska silovit napad na Avstralijo. Njegova izvidniška letala so menda ugotovila, da so Japonci izredno utrili vsa svoja pomorska, letalska in druga oporišča na polotoku Timorja in Salomonovega otočja, ki v polkrogu zapira severno obalo Avstralije. Znanost naj bi bile očene tudi japonske posadke na severnovzhodni Novi Gvineji, tako da je Avstralija tik pred nevarnostjo, da bo napadena. Avstralski vojni minister se pridružuje zboru teh kričavev in vpije, da gre za življenje ali smrt Avstralije.

Ni mogoče razumeti tega paničnega vala, ko Knox z vso gotovostjo trdi, da bo Japonska vojna mornarica uničena, lahko napade in uniči industrijska središča Japonske. Izkoriščajoč zmedo zahteva Amerika nove operativne točke na zapadni Samoi. Ministrski predsednik Nove Zelandije Fraser ne prikriva svojega ogorčenja sprito ogromnega teka Amerike in misli, da bo lahko preprečil nevarnost s klci na »Drustvo narodov«, ki je svoj čas poverilo Novi Zelandiji mandat na dobrih delom Samoa. Tudi ta apel je mrtvo rojen stvor in eno izmed elips izražajočih »živene vojne« na Pacifiku.

Šanghaj, 4. marca. Po uradnem poročilu, ki je bilo izdano v Melbourne, se doznava, da so opazili močan japonski konvoj, ki plove v smeri proti severni obali Nove Gvineje. V konvoju je 14 ladij. Izvidniška letala so ga prvič opazila v bližini Talasee. Ta vest je povzročila v Avstraliji, kakor se je zvedelo iz različnih poročil, veliko vznemirjenost tako v vojaških krogih kakor v javnosti. Zato je bil Mac Arthur prisiljen izdati o tem posebno poročilo.

To poročilo ne potrjuje le navedenega dejstva, temveč navaja obenem nekaj podrobnosti, ki so se še pevale splošno vzemirjenost. Poročilo namreč pravi med drugim: »Naše izvidniško letalstvo je v zadnjih tednih poročalo o stalnem in naraščajočem ojačevanju vseh vrst japonskih oboroženih sil na otokih, ki obdajajo severno polovico Avstralije. Zdi se, da so vrzeli osredotočijo glavne napore v pripravah na tem bojišču. Zbiranje tako velikih oboroženih sil nakazuje, da se sovražnik v tem obseku pripravlja.«

Avstralski se seveda vprašujejo, na kaj se sovražnik pripravlja, za osredotočen napad na avstralsko celino? V uradnih krogih tega očitno ne izključujejo. Ako pomislimo na slavošpeve, ki so jih še pred kratkim peli zaradi dozdavnih uspehov na Guadalcanaru in pri Buna, si je lahko predstavljati, da je splošna potrtost tem večja.

Vedno večji spori v sovražnem taboru

Anglosasi izdajajo Evropo boljševizmu

Berlin, 3. marca. a. Politično-diplomatska korespondenca se še bavi z ekspanzijskimi naklepi Rusije ter poudarja, da je Stalin s prvotnega zadržanja v popolnem molku zdaj pričel podajati izjave, ki kažejo njegove namene za odočnost. Poljska in Jugoslavija sta do zlat držav, na kateri je Sovjetska zveza obrnila svoje pohlepne poglede in s tem povzročila takoj s imagi. namirni vladi na tem držav spore glede bodoče razmejitve, postavljajo kot glavni pogoj za zopetni nastanek teh držav njih temo prijateljstvo z ruskim narodom in ostalimi narodi Sovjetske zveze.

Kaj dejansko pomeni to zadržanje, nadaljuje Politično-diplomatska korespondenca, ni tajnost za nikogar. Posebno zanimivo pa je zadržanje angleške in ameriške glade do ruskih stremiljenj. Glede Poljske sicer zatrjujejo, da ima je obnova teh držav več, vendar označujejo v Londonu in Washingtonu sedanji trenutek za »neprimeren«, da bi že zdaj govorili o državnih mejah. V Londonu in Washingtonu nečje torej zavzeti stališča v sporu med fantastično vlado in Rusijo.

Ta precej nagli način spravi se iz zadrege, pripominja Politično-diplomatska korespondenca, kaže predvsem, da se London in Washington ne moreta odkrito postaviti proti načrtom zavezništva Sovjetske zveze, drugič pa porjuje, da onstran Rokavskega preliva nameravajo vztrajati v stari egoistični igri žrtvovanja obstoja drugega za rešitev lastnega obstoja, posebno če upoštevamo ponovno ameriška in angleška zatrjevanja glede neolozljive nujnosti, da je treba že zdaj misliti na novo ureditev sveta po sedanji vojni. S tem se prikazuje v novi luči borba, zaključuje Politično-diplomatska korespondenca, ki jo vodijo sile Ost, združene z najboljšimi silami Evrope, proti boljševizmu in proti plutokraciji Angliji, ki se danes nemoteno lahko nadaljuje izdajstva našega kontinenta.

Monakovo, 4. marca. s. Münchener Neueste Nachrichten« pišejo o velikih anglijskih zadregah glede na poljsko-sovjetski spor ob vzhodnih mejah te nesrečne države, pri čemer opozarja list, kako daleč je že od 3. septembra 1939, ko je London ob napovedi vojne Nemčiji skušal zbuditi vtis, kakor da hoče zaščititi evropske narode. Stalin je sedaj brutalno dal razumeti generalu Sikorskemu, da ni nikdar jamčil in da tudi ne namerava jamčiti za meje Poljske ter da naj kar opusti nadaljnja tipanja v tem pogledu, kakor tudi v pogledu poldruga milijona Poljakov, ki so bili tedaj internirani v Rusiji.

London, nadaljuje list, je zlasti vznemirljen zaradi tega razvoja dogodkov, ne toliko zaradi usle Poljske same, kolikor zaradi brutalnega tona, s katerim so bile izjave znamenite »atlantske karte« izpostavljene javnemu zasramovanju Poljska komčno razume, da jo je Anglija prodala Moskvi.

Po zasedbi Bune in po odhodu Japoncev z Guadalcanara so se namreč Avstralski smatrali za zavarovane pred slehernim nevarnostjo. Priporočali so jim, da so oborožene sile Mac Arthura poglone države vzhajajočega solca z vseh bližnjih oporišč, a katerih bi bilo mogoče celo tvegati napad na Nizozemsko vzhodno Indijo. Seveda so istočasno zamolčali, da so se Japonci izkrcali na drugih krajih na Novi Gvineji in da so tako zelo koristno nadomestili izgubo Bune, saj so otok še bolj trdno zasedli.

Glede na vse to si lahko mislimo, kakšno je selaj razpoloženje Avstralcev sprito objave o stiskanju japonskih klesč okrog Avstralije. Pričakovati je celo, da bo predsednik vlade Curtin glede na splošno razburjenje govoril, da javnost nekoliko pomiri.

Komentarji pooblaščenih krogov se medtem strinjajo v tem, da Japonci zlahka osredotočujejo velike oborožene sile, ker razpolagajo z visoko tonažo prevoznega brodogradnje, ki ga nasprotno Američani ta trenutek nimajo.

Iz Tokija se doznava, da so Angličje pri letalskem napadu na birmansko ozemlje severno od Akjaba, ki je bil izvršen dne 28. februarja, izmed 15 napadajočih letal tipa »Hurricane« izgubili 7, ki so jih sestrelili japonski lovci, ne da bi sami utrpeli kakke izgube.

Iz Tokija se nadalje doznava, da je šel politično-vojaškega urada japonskega vojnega ministrstva general Sato izjavil v poslanski zbornici, da bodo japonske oborožene sile storile vse, kar bo mogoče, da popolnoma in v najkrajšem času izločijo iz Velike vzhodne Azije komunizem. Izločitev komunizma na Kitajskem, kakor je dejal general Sato, bo izvršena v temnem sodelovanju s kitajsko nacionalno vlado. Borečih se kitajskih komunističnih sil je okrog pol milijona ali morda 600.000 mož in japonska vojska je uničuje te sile brez usmiljenja. Borba japonskih oboroženih sil na Kitajskem pa ni naperjena samo proti komunističnim četam, temveč tudi proti komunističnim organizacijam in celicam, ki delujejo zlasti na severnem Kitajskem, kakor je bilo mogoče ugotoviti. Sato je zaključil svoja izjavljanja z ugotovitvijo, da protikomunistična akcija na Kitajskem stalno napreduje in narašča. (Stampa Sera)

Za neodvisnost vseh narodov vzhodne Azije

Nanking, 2. marca. s. Propagandni minister narodne Kitajske Ling Pošeng je izjavil, da bi odstranitev angleške sile v Indiji pomenila tudi odstranitev največjega napadalnega oporišča proti Aziji. Minister je pozval vse narode v Aziji, naj se združijo v enotno fronto proti Angliji, ki izkorišča Indijo in uporablja njeno ozemlje kot vojaško oporišče ter s tem ograža in razširja svoje izkoriščanje tudi nasproti ostalim azijskim narodom. Neodvisnost Indije bi pomenila zopetno vzpostavitev Kitajske in napolnjen vseh vzhodne Azije. Ob zaključku je minister izrazil upanje, da se bo vsa Indija zedinila, da doseže svojo neodvisnost in s tem neodvisnost vseh narodov vzhodne Azije.

Stalin pa gre še dalje: Iz zaboja je povlekel na dan stare osvajalne načrte Balkana in Dardaneljskih ovin iz časov Petra Velikega in Katarine II. in povzroča še sedaj velike skrbi namišljeni srbski vladi v Londonu, to pa zato, ker da se vojni minister Mihajlovič, vodja partizanskih tolpa v Bosni in Srbiji, ne razume s komunisti na terenu. Londonski emigranti so kasneje začeli romati v Washington, la bi videli, ali bi jih veliki ameriški svetnik hotel zaščititi proti sovjetskim apetitom, toda ameriški svetnik je dal razumeti preko svojih židovskih glasnikov, da mu je vsekakor ljuba radikalna rešitev, namreč boljševiška Evropa, ki bi dovolila njemu, Franklinu Delanu Rooseveltu, da bi se v miru posvetil naporni prebavi britanskega imperija.

Ko stvari tako stoji, zaključuje navedeni list, se namišljene vlade v Londonu vprašujejo ali ne bi bilo kar najbolje podati se v Moskvo in prositi milosti rešene carja. Dr. Beneš, ki je pobrisal prah s stare češko-ruske prijateljske pogolbe iz 1. 1935., je storil že vse, da bi Moskvi izkazal svojo globoko vdanost.

Stockholm, 3. marca. s. Znani angleški novinar Negley Farsin, ki ga smatrajo v Angliji za najboljšega strokovnjaka za vevjetska vprašanja, je objavil v listu »Daily Mail« članek, v katerem piše med drugim: Finci ne smejo pričakovati nobene pomoči od Anglije, niti od Amerike glede ozemeljskih zahtev Sovjetske zveze.

Tudi glede baltičkih držav je Farsin mnenja, da bodo zopet priključene Rusiji. Proučujoč položaj na Balkanskem polotoku navaja list, da naj se Rumunija otrese sleherne iluzije glede pomoči s strani Anglosasov, ko bo Rusija zopet zahtevala Bukovino in Besarabijo.

Finska se bo borila do uničenja boljševizma

Helinski, 2. marca. s. V uradnih krogih poudarjajo, da je morala Finska za ohranitev svoje neodvisnosti in integralnosti dvakrat zagrabiti za orožje v obrambi proti veliki boljševiški nevarnosti, ki namerava uničiti staro evropsko civilizacijo. V tej krizni vojni je Finska žrtvovala vedno svoje najboljše žive sile in njeni hrabri sinovi so žrtvovali svoje življenje ter se bodo še naprej borili, dokler nevarnost boljševiške ekspanzije in gospodstva ne bo korenito izginila.

Helinski, 3. marca. s. Predsednik republike Rytö je poveril sestavo nove vlade Valnu Hakkiid, dosedanjemu predsedniku poslanske zbornice, pripadajočemu socialno-demokratski stranki.

Atentat na norveško električno centralo

Rim, 2. marca. s. V Riukanu na Norveškem je bil izvršen atentat z dinamitom na važno hidroelektrično centralo. Atentat so izvedli trije neznanci, ki so jih v soboto videli v bližini objekta in ki so bili oblečeni v angleške uniforme, govorili pa so norveški.

Komisarijatski odposlanec pri Glasbeni matici

Visoki komisar je na mesto dr. Atilja Budrovicha imenoval za komisarijatskega odposlanca pri Glasbeni Matici v Ljubljani prof. Mateja Nardelija.

Po Ribbentropovem obisku v Rimu

Berlin, 3. marca. s. Nedavni razgovori med Ducejem in nemškim zunanjim ministrom še vedno živo odmevajo v tujakšnih političnih krogih in v tisku. Berlinski dnevniki zlasti podčrtavajo važnost dogodka v tej fazi titanske borbe sil Ost. Poglavarja obeh držav sta pred svetom pribila svojo železno neporušljivo voljo da bosta korakala skupaj tesno združena to zmagovitega koca. »Deutsche Allgemeine Zeitung«, ki povzema na splošno mnenja ostalih nemških glasil trdi, da tvorita obe veliki sili nepremagljivo oviro za razširjenje boljševizma v Evropi, Italija in Nemčija, piše »Nationalzeitung« sta trdno prepričani, da bosta italijanski in nemški narod skupno z zavezniškimi narodi korakala proti zmagi kakor korakata drug ob drugem v tej hudobni terimata pred očmi samo en cilj, ne da bi se pustila vplivati od priložnosti neizbežnih uspehov, ki v ostalem samo utrjujejo voljo do zmagi in ojačujejo borbena duha.

Biološki položaj Sovjetske zveze

Kadar koli so v zadnjih letih objavljali statistične pregledje o gibanju prebivalstva v raznih državah, je bilo izredno težko povedati nekaj pozitivnega o takšnem gibanju na ozemlju Sovjetske unije. Kakor v drugih paragrafih, tako so Rusi tudi o tej stvari molčali ter niso objavili nobenih števil za zunanji svet. V zadnjem času je izdal Friedrich Burdörfer v založbi Kurta Verwinkela v Heidelbergu knjigo o navedenju porodov. V svoji knjigi obravnava pisec tudi ljudsko gibanje v Sovjetski uniji ter prihaja do zaključka, da so vsi podatki, ki so na razpolago, samo d mnevi.

L. 1913 je prišlo v Rusiji na 1000 prebivalcev 42 porodov letno. L. 1933 je število porodov padlo od 42 na 35. Lahko sklepamo, da je še odstotek porodov v naslednjem desetletju zopet skril, in sicer v razmerju, ki je tem bolj občutno, ker se je v isti dobi povečalo število smrtnih primerov. V dobi prve petletke od 1. 1928. do 1933. so imeli v Rusiji na 1000 prebivalcev 23 porodov letno, v dobi druge petletke od leta 1933. do 1938. pa je prišlo komaj 17 porodov na 1000 prebivalcev.

Ce vzamemo v poštev celokupno prebivalstvo Sovjetske unije, vidimo, da je imela Sovjetska zveza v 1. 1925—1928 še ogromen prirastek 3.7 milijonov ljudi na leto. Takrat je torej imela Rusija desetkrat več narajanja kakor Nemčija. V dobi prve petletke se je prebivalstvo Sovjetske unije verjetno pomnožilo za 11.4 milijone duš ali za 2.3 milijona prebivalcev letno. V dobi druge petletke, t. j. od 1. 1933 do 1938 pa je znašal prirastek v celoti 3.3 milijonov ali povprečno 0.7 milijona na leto. To, pravi pisec, že ni bilo več v tako strašni opreki z Nemčijo, kajti razmerje se je skoro izenačilo. Smemo računati za dejstvo, da se je letni prirastek sovjetskega prebivalstva od 24.5 na 1000 ljudi v enem povprečju 1927—1928 skril na 4.1 od tisoča v letnem povprečju 1933—1938. V Nemčiji je znašal prirastek 1. 1939 na 1000 ljudi 7.9. Tudi ljudsko število je 1. 1939 v Sovjetski uniji potrjuje, da je namesto prejšnjega ljudskega prirastka nastopil nekakšen zastoj. Takrat je imela Sovjetska unija po sovjetskih podatkih ki jih ni mogoče dalje kontrolirati, 170 milijonov prebivalcev. Velik omen ima v gibanju prebivalstva Sovjetske unije zakon iz meseca 1917 na podlagi katerega je bilo dovoljeno odnavljanje človeškega plodu. To je bil eden najpomembnejših in najbolj krvavih eksperimentov na telesu človeštva. Pravi Burdörfer. Pregled o številu porodov in odnavnj plodov v Moskvi kaže, da je 1. 1926 od 44 nosečih žensk samo 70 mater rodilo otroke medtem ko jih je 14 odpravilo telesni plod. L. 1931 pa je od 64 nosečih mater v Moskvi rodilo samo 77 mater, medtem ko se je 37 žensk poslužilo pravice za odpravo plodu.

Te metode nas spveda na smelo pravi, riti da bi z njimi morali razumno evaivati silo ruskega ljudstva. Se danes tiči v ruskih masah tako velika sila za razmnoževanje da si vlada lahko dovoljuje takšne eksperimente ne da bi z njimi povzročila vidno škodo. Otrmona nevarnost za Evropo, ki pri v množični Sovjetske unije tiče v tem, pravi Burdörfer, da so sredini in mlajši letniki Sovjetske unije še nemavdno številni. Od prebivalstva Sovjetske unije je bilo torej 63 odstotkov torej skoraj dva tretjini prebivalstva, pod 30. letom. To je važno posebno zategadelj, ker se v Evropi istočasno vrši proces staranja, katerega znatnost že leta in leta s skrbjo zasleduje v Nemčiji je na primer samo 46 odst. ljudi pod 30. letom starosti. V Veliki Britaniji samo 44 odst.

Šesti roman DK

bo izšel sredi marca

V tej novi knjigi, s katero bo zaključila svoje drugo četletje, bo zbirka »Dobra knjiga« nudila čitateljem zanimivi in napeti roman znanega danskega pisatelja

H. P. Jacobsena:

„BORBA Z BOGOVI“

Roman se dogaja pred 3500 leti, ko se je na Egejskih otokih začela razvijati prva civilizacija na evropskih tleh. Njegova vsebina je nepretrgana veriga dramatično napetih dogodkov, ki jih je pisatelj nazival tako mojstrsko, da bo čitatelj rad ponovno posegel po knjigi in jo vedno na novo z užitkombral.

Ko te dni objavljate naročnino na naše liste, se naročite tudi na romane DK, da si zagotovite njih nahavo po znižani ceni.

Gospodarstvo

Proizvodnja in potrošnja žganja in likerjev

Smatrajoč za potrebno, da se omejit proizvodnja in potrošnja žganjih pijač in likerjev je Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino izdal naredbo s predpisi o proizvodnji in potrošnji žganjih pijač in likerjev, ki je objavljena v »Službenem listu« 3. t. m. in je na dan objave stopila v veljavo. Člen 1. določa, da je za proizvodnjo žganjih pijač (vševiski žganja), spirita in likerjev (vševiski konjak in rum) in likeristih izvlečkov potrebna predhodna dovolitev Visokega komisariata, s katero se za vsakega posameznega proizvajalca, vstevši osebe iz naslednjega odstavka, določijo količine posameznih proizvodov, ki se smejo izdelovati in surovini, ki naj se pri tem uporabljajo. V prošnjah, ki jih je za vsako izdelavo vložiti pri finančnem ravnanstvu Visokega komisariata, je treba natančno navesti kakovost in količino surovini, ki jih namerava proizvajalec pri tem uporabiti.

Prijava naprav za destilacijo lastnega pridelka

Lastniki destilacijskih naprav, ki so imeli po doslej veljavnih predpisih pravico destilirati surovine svojega pridelka, morajo da bi uporabljali destilirane proizvode za svojo rabo brez plačila trošarine, priložiti te priprave krajemu pristojnemu oddelku »Trgovstva« in »Gospodarskega« dneva, ko stopi ta naredba v veljavo (do 2. aprila). Prijava mora vsebovati: a) natančne podatke prijavitelja, a) natančni popis vsake priprave in kraja, kjer je priprava nameščena ali shranjena, c) proizvajalno zmogljivost te priprave. Oddelci finančne kontrole pregleda na kraju samem priprave, jih zapečati in jih tako postavi pod svoje nadzorstvo in evidenco.

Prepoved prodaje.

Člen 3. določa, da brez posebne predhodne dovolitve visokega komisariata ne smejo proizvajalci in trgovci v členu 1. navedenih predmetov ne prodajati, ne dobavljati. Pred uveljavljenjem te naredbe sklenjene komunalne odločbe ne smatrajo za razveljavljene, razen če se nanašajo na dobave, za katere je bila na prodajališču ali kupčevno prošnje že izdana dovolitev v smislu čl. 6. te naredbe.

Prepovedujeta se prodaja izdelkov iz čl. 1. občinstvu in potrošnje v hotelih, penzijah, kavarnah, restavracijah in v obeh vseh gostinskih obratih, kakor tudi v točlinicah, menzah in zasebnih krožkih.

Zaloge zalog.

Vsi v čl. 1. te naredbe navedeni proizvođači, ki jih imajo ob uveljavljenju te naredbe pridelavali terovali na debelo trgovci na drobno, gostinski obrati, točlinice, menze, in zasebni krožki na zalogi, se postavljajo pod zapor in na razpolago Visokemu komisariatu. Imetniki so dolžni sestaviti nadrobni inventar zalog in ga v 15 dneh od uveljavljanja naredbe (do 17. t. m.) predložiti v treh primerkih Pokrajinskemu korporacijskemu svetu. Glede zalog

Pobiranje doklade za Pokrajinski korporacijski svet

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino za podstav kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XXI št. 291, gled na zakon z dne 2. julija 1930 o odmerjanju in pobiranju dokladov na neposredni davek za Trgovske, Industrijske in obrtne zbornice glede na svojo naredbo z dne 2. maja 1942-XX št. 123 in smatrajoč za potrebno, da se zagotovi Pokrajinskemu korporacijskemu svetu gnojna sredstva odreja:

Člen 1. Točka 1. § 1. zakona z dne 2. julija 1930 o odmerjanju in pobiranju dokladov na neposredni davek za Trgovske, Industrijske in obrtne zbornice se nadomestuje takle:

»1. Pokrajinski korporacijski svet v Ljubljani poskrbi za kritje tistih stroškov, ki jih ne more kriti z dohodki iz lastne imovine s taksumi, z dohodki iz doklade na pridobitno (osnovni in dopolnilni davek) in z družbeni davek (osnovni in dopolnilni davek).«

Člen 2. Vse druge določbe zakona z dne 2. julija 1930 ostanje nespremenjene, le da se nadomesti naziv »Trgovska, Industrijska in obrtna zbornica« z nazivom »Pokrajinski korporacijski svet«.

Člen 3. Ta naredba stopi v veljavo na dan objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana, dne 19. februarja 1943-XXI.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino:

Emilio Grazioli

Gospodarske vesti

— Zasedanje italijansko-nemškega trgovskega odbora. V Rimu je bilo te dni pod predsedstvom poslanika Gianninija in nemškega p. sl. ika C. di. us. kratko zasedanje italijansko-nemškega trgovskega odbora za urejanje gospodarskih razmer med obema državama. Na tem zasedanju so rešili vrsto tekočih vprašanj. Predvsem so bili sprejeti sklepi za olajšanje in pospeševanje plačilnega prometa.

— Manganova ruda iz Bukovine za Italijo. Rumunska vlada je izdala zakon o izkoriščanju rudnika manganove rude v Bukovini, ki je last rumunskega pravoslavne verskega zaklada. Razpoložljiva letna proizvodnja 9.000 ton manganove rude bo prodana Italiji po ceni 2200 levjev za tona. Doslej je šla manganova ruda iz tega rudnika v Nemčijo, ki pa ima sedaj za svoje potrebe na razpolago tudi druge vire zlasti v Ukrajini, tako da je celotna proizvodnja v Rumuniji rezervirana za potrebe Italije.

— Nemško-turški trg vinski promet. Na običnem zboru turške trgovske zbornice za Nemčijo v Berlinu, ki obstaja že 15 let, je generalni tajnik zbornice dr. Turgu poudaril velik obseg, ki ga je dosegel trgovski promet med obema državama. Delež Nemčije v turškem trgovinskem prometu je dosegel skoro 50%. Za razvoj trgovinskega prometa ima zbornica velike zasluge. — Iz trgovinskega registra. Pri tvrdki »Mara« tvornici peta, družbi z o. z. v likvidaciji v Borovnici, je vpisan sklep izrednega občnega zbora, s katerim se razveljavljuje sklep glede razdržitve in likvidacije izbrše se likvidator Joško Majaron. — Pri tvrdki tovarna zaves »Stora« d. d. v št. Vidu nad Ljubljano so vpisane spremembe družbenih pravil, ki jih je odobril

zunaj ljubljanske občine, se prijava lahko vložijo preko občine. En primerek inventarnega seznama s prevzemnim potrdilom Pokrajinskega korporacijskega sveta ozroma občinskega urada, se prijavitelju vrne v dokaz, da je izpolnil obveznosti iz tega odstavka. Zapor obsega tudi proizvode, ki se po uveljavljenju te naredbe izdelajo ali uvozijo.

Dovolitve za proizvodnjo in prodajo.

Člen 6. določa, da sme dovolitve iz Člena 1. in 3. za proizvodnjo ali prodajo in dobavo izdati Visoki komisar: a) za izvoz, b) za dobavo oboroženim silam na podlagi redne naročilnice pristojnih ministrstev, c) za izdelke določene za zdravilne namene, d) za izdelke, določene za posebej pooblaščenca uležalna shranitve, ki so pod nadzorom organov finančnega ravnanja, e) za drugačno potrošnjo nego je navedena pod črko b) tega člena v posebnih primerih, ko bi se to spoznalo za potrebno. Proizvajalci in trgovci na debelo morajo voditi sproti dopolnjenim prejemnim in oddajnim vpisniki, ki ga pred uporabo potrdi Pokrajinski prehranjevalni urad in v katerega vpišejo na prejemni strani proizvode, ki so jih inventarizirali in ki bi jih še izdelali ali pridobili pozneje, na oddajni strani pa proizvode, ki bi jih dobavljali na podlagi dovolitve Visokega komisariata.

Določbe te naredbe ne veljajo za zdravilne specialitete, ki vsebujejo alkohol.

Kazenske določbe.

Kdor krši določbe te naredbe, se kaznuje, če ni dejanje huje kaznivno, po upravnem oblastu prve stopnje in po postopku izdane naredbe z dne 26. januarja 1942-XX št. 8 z zaporo do 2 mesecev in v denarju do 5000 lir. Blago se vselej zapleni in se poleg tega lahko odredi začasni, v hušjih primerih pa tudi trajni odvzem obrtnih ali trgovskih pravice.

Pobiranje doklade.

Glede na zakon z dne 2. julija 1930. o odmerjanju in pobiranju dokladov na neposredni davek za trgovske, industrijske in obrtne zbornice in glede na svojo naredbo o ustanovitvi Pokrajinskega korporacijskega sveta z dne 2. maja 1942-XX št. 123, je Visoki komisar izdal naredbo o pobiranju dokladov na neposredni davek za Pokrajinski korporacijski svet v Ljubljani.

Prva točka § 1. zakona z dne 2. julija 1930. o pobiranju dokladov za trgovske, industrijske in obrtne zbornice se nadomestuje takole: Pokrajinski korporacijski svet v Ljubljani poskrbi za kritje tistih stroškov, ki jih ne more kriti z dohodki iz lastne imovine in s taksumi, z dohodki iz doklade na pridobitno (osnovni in dopolnilni davek) in z družbeni davek (osnovni in dopolnilni davek).

Vse druge določbe zakona z dne 2. julija 1930 ostanje nespremenjene, le da se nadomesti naziv »Trgovska, Industrijska in obrtna zbornica« z nazivom »Pokrajinski korporacijski svet«.

Visoki komisariat. Besedilo firme je odselek: Fabbria tendine »Stora« S. A. a Ljubljana. — Tovarna zaves »Stora« d. d. v Ljubljani. Družba sme v vsej krajjevini prevzemati agencure in komisijske posle, smovati tovarne, prodajalne in skladišča, smovati že obstoječa podjetja ali se pri njih udeleževati ter v zvezi s svojimi posli kupovati in prodajati nepremičnine. Glavnica znaša 380.000 lir in je razdeljena na 8000 delnic po 47.50 lire, glasečih se na ime. Vpisani je član upravnega sveta dr. Albin Smajd, odvetnik v Ljubljani.

— Oskrba Španije s kovinami. Voditelj španskega vrhovnega sveta za rudo je te dni podal zanimivo izjavo o preskrbi Španije z raznimi važnimi kovinami. Španija je pričela v rastoči meri izkoriščati težnja kromeve in nikljeve rude in je zlasti povečala proizvodnjo manganove rude. V pogledu feromangana in ferocilija krije v celoti svo potrebo. V teku so dela za izkoriščanje molibdenove in vanadijeve rude. Tudi proizvodnja volframa se je naglo povečala. Prav tako je računati z nadaljnjim povečanjem proizvodnje bakra, cinka in azbesta.

— Ukinjene ameriške omejitve glede proizvodnje pšenice. Se lani so v Ameriki z zaskrbljenostjo poročali, da je prinesla letina rekordni pridelek 26 in pol milijona ton pšenice, medtem ko znaša lastna potrošnja 19 milijonov ton in je bilo računati, da se bodo neprodane rezerve povečale za 7 in pol milijona ton. Zato je temobito presenetljivo ukinitve omejitev za proizvodnjo pšenice. Kakor zatrjujejo je bil ta ukrep izdan, ker so se rezerve navzile rekordni proizvodnji skrčile. Mnogo ladijskih pošiljk pšenice so potopile nemške podmornice. Neposredni povod za omejitve pa je ta, da hočejo na ta način preprečiti dvigavanje cen pšenici.

— Racionaliranje konzerv v Zedinjenih državah. Iz New Yorka poročajo o velikem vznemirjenju ki ga je povzročilo racionaliranje konzerv. Kakor je znano, se nikjer na svetu ne troši toliko živil v konzervah kakor v Zedinjenih državah. Zaradi pomanjkanja kositrja, ki ga ni mogoče več uvažati z Malajškega polotoka, so sedaj potrebne znatne omejitve v proizvodnji konzerv. Ameriške gospodinjice prirejajo kosila in večerje pogosto izključno iz konzerv, zato je razumljivo vznemirjenje, ki je nastopilo, ko je bila 22. februarja za

